

045/00 - M.b. Sædís SF-4

Sædís SF-4 sekkur í róðri suðvestur af Hafnarnesi

M.b. Sædís SF-4

Skipaskr.nr.: 6396

Smíðaður: í Vestmannaeyjum 1982 úr trefjaplasi

Stærð: 4,03 brl; 4,13 bt

Lengd: 7,67 m **Breidd:** 2,27 m **Dýpt:** 1,22 m

Vél: Volvo Penta 118,00 kW **Árgerð:** 1990

Annað:

Földi skipverja: 1

Atvikalýsing

Hinn 30. mars 2000 um kl. 06:00 fór m.b. Sædís SF-4 frá Þorlákshöfn til veiða með handfæri. Veður: suðvestan 1-3 vindstig, suðvestan kvika.

Siglt var suður á Selvogsbanka um 15 sml frá Þorlákshöfn.

Eftir að komið var á miðin voru veiðar stundaðar til um kl. 17:45 en þá voru komin austnorðaustan 6 vindstig og kröpp kvika ofan á suðvestan öldu. Heldur bætti í vind og u.þ.b. hálfri stundu síðar voru komin 7-8 vindstig og sjólag hafði versnað. Siglt var á 5-6 sml hraða á móti veðrinu. Kom þá hnútur á bátinn stjórnborðsmegin en við það losnuðu kör með fiski í og köstuðust út í bakborðssíðu. Kom mikill sjór yfir borðstokk og báturinn lagðist til bakborða.

Er skipstjóri hugaði betur að sá hann að sjór kom inn um gat á gafli bátsins. Skipstjóri reyndi "að sigla bátinn upp" en án árangurs. Hafði hann þá símasamband við nærstaddan bát, m.b. Herborgu SF-69, og skýrði frá ástandi. Á meðan skipstjóri var í símanum hafði báturinn hallast meira og var sjór farinn að flæða yfir borðstokk. Lét hann skipstjóra m.b. Herborgar SF-69 vita um að báturinn væri að sökkva.

Skipstjórinn sjósetti gúmmibjörgunarbát og festi hann við stefni bátsins en fór síðan í stýrishús og ýtti á hnapp á sjálfvirka tilkynningakerfinu sem sendir beiðni um aðstoð. Hann yfirgaf síðan bátinn og fór í gúmmibjörgunarbátinn og skar á fangalínuna. Fljótlega eftir að hann var kominn í gúmmibátinn sökk m.b. Sædís SF-4 að aftan þar til aðeins stefnið var uppúr. Gangsetti hann neyðarsendi og gerði klár neyðarblys.

Skipbrotsmanni var bjargað um borð í m.b. Herborgu SF-69 eftir skamma stund.

Við rannsókn kom fram

- að afli um borð var talinn hafa verið 2000 til 2100 kg. Um 60% afla í lest og afgangur í tveimur 380 lítra körum á þilfari. Olúforði hafi verið um 280 lítrar;
- að sögn skipstjóra var báturinn í fyrstu veiðiferð frá því í nóvember 1999. Þó rámar hann í að hafa farið tvo róðra frá Hornafirði í janúar með línu;
- að skipstjóri sagði að ekki hafi verið fyrir hendi Viðurkenningarskírteini fyrir bátinn né að hleðslumerki hafi verið á honum;
- að ekki hafði verið gefið út Viðurkenningarskírteini fyrir bátinn þar sem fram kemur hámarkshleðsla hans;
- að í Viðurkenningarskírteini fyrir sambærilegan bát áður en lenging fór fram kemur í ljós að hámarkspungi í bátnum má vera 1300 kg.
- að um borð var samtals þungi 3130 kg:

Afli 2.000 kg.

Fiskikör 200 kg

Olía 230 kg

Skipverji 100 kg

Færavindur og geymar 100 kg

Vél 500 kg

- að vél bátsins var aftast og var lúka yfir henni á lömum aftast. Tvær skrúfvingur voru á lúku yfir vélarrúmi en þær voru ekki á þegar umrætt atvik átti sér stað;
- að skipstjóri telur að hallinn sem kom á bátinn eftir að hnútur lenti á honum hafi verið 30° til 40°;
- að bátnum var siglt frá Hornafirði til Þorlákshafnar í byrjun mars. Skipstjór kom þrisvar til fjórum sinnum til Þorlákshafnar til að líta eftir bátnum. Þurfti stundum að dæla úr bátnum og var það talið stafa af snjó á þilfari er bráðnað hafi um borð;
- að skipstjóri kvaðst ekki hafa haft neinar upplýsingar um hve mikið hann mátti hlaða bátinn;
- að við skoðun fulltrúa Siglingastofnunar Íslands á bátnum var gerð atugasemd við sjálfvirkan losunarbúnað gúmmíbjörgunarváts. Ekki hafði verið bætt úr því er báturinn sökk;
- að á gafli bátsins voru tvö göt og voru þau opin á siglingunni til lands;
- að skipstjóri m.b. Herborgar SF-69 sagði að bæta mæti talstöðvasamband á svæðinu fyrir utan Þorlákshöfn. Sagði hann að ekki næðist samband fyrr en komið væri um 3 sml út frá ströndinni.

Nefndarálit

Nefndin telur orsök þess að báturinn sökk megi rekja til þriggja samverkandi þátta:

- a. fiskikör losnuðu eftir að hnútur kom á bátinn en sjóbúnaði þeirra var ábótavant.
- b. báturinn var mjög mikið hlaðinn.
- c. vanbúnaður á lokun vélarrúms þannig að sjór átti greiða leið til vélarúms ef sjór komst inn á þilfar.

Nefndin bendir á mikilvægi þess að fiskikör séu ávallt tryggilega sjóbúin.

Tillögur í öryggisátt

Nefndin bendir á þörf þess að settar verði reglur um hleðslu smábáta, sem bæði taki til nýrra og gamalla báta þar sem fram komi hámarkshleðsla í skírteinum þeirra.